

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/360/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7611218004
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Angela Čechová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2012:7611218004.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu I. G. Z., s.r.o., N., Ú. X, proti žalovanému M. S., bytom Z. A., C. XX, za účasti vedľajšieho účastníka R.I. D. P. P. Z. C., Z. Z. S. A., S. XX, o zaplatenie 2.678,68 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 15C 9/2012-66 z 20.4.2012 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením zastavil konanie, vyslovil, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva a zaviazal žalobcu zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na účet právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku trovy právneho zastúpenia vo výške 285,22 €, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

V dôvodoch uznesenia uviedol, že žalobca 28.11.2011 podal návrh na začatie konania o úhradu žalovanej sumy z titulu peňažného záväzku žalovaného z úveru, že platobným rozkazom, ktorý vydal 28.11.2011 sp.zn. 2Ro 297/2011 uložil žalovanému zaplatiť žalovanú sumu, že 1.2.2012 bolo súdu doručené oznámenie vedľajšieho účastníka o jeho vstupe do konania, ktorý v zákonom stanovenej lehote podal odpor s odôvodnením, v ktorom vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Žalobca dňa 3.4.2012 vzal návrh na začatie konanie v celom rozsahu späť. Vzhľadom na uvedené procesné podanie žalobcu konanie vo veci zastavil podľa § 96 ods. 1, 3 O.s.p. a vrátil žalobcovi súdny poplatok. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. majúc za to, že v danom prípade k zastaveniu konania došlo v dôsledku späťvzatia návrhu žalobcom, ktorý procesne zavinil zastavenie konania, preto ho zaviazal na úhradu trov. Žalovanému však žiadne preukázateľné trovy nevznikli a vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 285,22 €. Túto výšku trov určil podľa vyhl.č. 655/2004 Z.z. za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia a podanie odporu. Vychádzajúc z hodnoty sporu 2.678,68 €, hodnota jedného úkonu bola priznaná v tarifnej sadzbe po 111,21 €. K týmto úkonom právnej služby priznal aj režijný paušál po 7,63 € a náhradu trov zvýšil o 20% DPH, spolu v sume 285,22 €.

Uznesenie napadol včas podaným odvolaním žalobca a uviedol, že nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. V danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Vedľajší účastník je združením založeným na ochranu spotrebiteľa a teda prioritne sa predpokladá pomoc zo strany združenia založeného za týmto účelom, nie zo strany zvoleného zástupcu združenia. Podľa údajov registrácie MV SR, samotné združenie má v radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie. Združenie disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom

konaní. Na podporu tohto názoru poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp.zn. 25C 58/2012. Konštatoval ďalej v odvolaní, že ak sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí trovy právneho zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov. V opačnom prípade jeho konanie vytvára dojem účelovosti, čo ustálil Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí 5Co 26/2012 a obdobne tento súd aj v rozhodnutí 3Cob 259/2011. Zdôraznil, že účelom právneho zastúpenia je predovšetkým zastupovanie záujmov svojho klienta, avšak v danom prípade možno konštatovať, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je nadbytočné, účelové a ne hospodárne s poukazom na to, že samotné združenie sa prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. Konanie vedľajšieho účastníka v podobne jeho právneho zastúpenia je tak ne hospodárne, na čo mal súd reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať, ako to vyplýva aj z rozhodnutí iných súdov, na ktoré poukázal - Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutie 13Co 105/2012, 16Co 100/2012, v ktorom rozhodnutí je aj poukaz na nález Ústavného súdu SR II.ÚS 78/03, z ktorého časť odôvodnenia uviedol. Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí 13Co 36/2012 a 13Co 35/2011. Ďalej poukázal na to, že rozhodnutie o náhrade trov je aj nepreskúmateľné, nakoľko z rozhodnutia nie je zrejmé, akým spôsobom sa právny zástupca oboznámil so spisovým materiálom - pokiaľ súd priznal náhradu za úkon právnej služby: prevzatie a príprava právneho zastúpenia. Navyše vyjadrenia právneho zástupcu v konaní sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach (len vpisovanie do kontextu). V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 13C 14/2012, obdobne aj Okresný súd Bratislava IV v rozhodnutí 8C 303/2011. Na základe toho navrhol zmeniť výrok napadnutého uznesenia tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania nepriznáva a zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 19,12 € za podané odvolanie.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že právo na zastúpenie má z rovnakých dôvodov, z akých ho má žalobca a je preto absurdné, ak žalobca, ako účastník konania zastúpený advokátom, upiera právo na zastúpenie advokátom inému účastníkovi. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z článku 47 ods. 2 Ústavy SR. Uviedol, že v danom prípade konanie bolo zastavené po tom, čo žalobca vzal svoju žalobu späť v celom rozsahu až po vstupe vedľajšieho účastníka do konania, k späťvzatiu teda došlo v dôsledku aktivity vedľajšieho účastníka a preto niet pochybností, že účasť vedľajšieho účastníka v konaní je pre spotrebiteľa efektívna, v zmysle cieľov a účelu, na ktorý je združenie založené. Poukázal na to, že úloha združenia je v takých prípadoch, že zo strany dodávateľa ide o nekalé obchodné praktiky, nezastupiteľná, lebo aj keď súd skúma neprijateľné zmluvné podmienky ex offio, nemôže napríklad poučiť spotrebiteľa o premlčaní, pritom prax potvrdzuje, že dodávatelia majú celoplošne snahu ignorovať premlčaciu lehotu podľa OZ a predkladajú nekalým spôsobom spotrebiteľovi zmluvné podmienky, podľa ktorých sa dožadujú premlčacích lehôt podľa Obchodného zákonníka a často aj desaťročných premlčacích lehôt, resp. dodatočne podsúvajú spotrebiteľom na podpis uznania dlhu na predtlačенých formulároch. Prax tiež potvrdzuje, že sociálne a vedomostne slabý spotrebiteľ rezignuje na takéto praktiky a prijme akékoľvek rozhodnutie, sám sa brániť nevie a na advokáta nemá. Logika tejto argumentácie spočíva v tom, že žalobca chce ľahšie z pasivity a rezignácie spotrebiteľa, čo mu vyhovuje. Podčiarkol, že svojou činnosťou napĺňa vysoké ciele politiky EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľov a na napĺňanie týchto cieľov je odkázaný na právne služby a aj keď je združením na ochranu spotrebiteľov, združenie nie je právnikom a bez pomoci advokátov sa tak nezaobíde. Dal do pozornosti rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C - 279/09, z ktorého vyplýva, že združenie na ochranu spotrebiteľa má právo na advokáta a aj na náhradu trov konania a okrem toho aj novelizované znenie § 137 O.s.p., podľa ktorého vyslovene vedľajšiemu účastníkovi patrí náhrada trov výdavkov za zastúpenie advokátom. K odvolacej námietke žalobcu, že súdy majú na dané prípady aplikovať § 150 O.s.p. uviedol, že nie sú splnené podmienky aplikácie tohto ustanovenia, podľa ktorého pre jeho použitie musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti. Čo sa týka námietok žalobcu vo vzťahu k uskutočneniu úkonu právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia tvrdil, že tento úkon bezpochyby a logicky musel uskutočniť, keďže sa stal vedľajším účastníkom v konaní v zastúpení advokátom a súd s ním v tejto pozícii koná. Teda výsledkom, resp. výstupom úkonu prevzatie a príprava zastupovania vrátane prvej porady s klientom je vstup vedľajšieho účastníka a až potom môže nasledovať oboznámenie sa so žalobou a jej prílohami, po čom môže nasledovať úkon vyjadrenia k žalobe. Úkon prevzatia a prípravy zastupovania vrátane prvej porady s klientom vedľajšieho účastníka spočíva podľa pokynov klienta v zistení existencie živej spotrebiteľskej veci na súde a zistenie dodávateľa, ktorý žalobu podal, vrátane súvisiacich administratívnych a daňových evidencií (žiadosť o poskytnutie informácií potrebných na vstup do konania, založenie spisu, evidencia v menoslove, nápade a v ďalších evidenciách podľa

spisového poriadku a pod.). V rámci úkonu zasiela následne vstup vedľajšieho účastníka do tej ktorej spotrebiteľskej veci na súd, čím sa stáva vedľajším účastníkom konania a súčasne žiada o doručenie žaloby s prílohami. K odvolacej námietke žalobcu, že jeho vyjadrenia sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach uviedol, že to je len preto, lebo týmito vyjadreniami reaguje na rovnaké žaloby žalobcu a zdôraznil, že mu nie je jasné, prečo by pri prípadnom znášaní námietky premlčania mal v každej veci používať nejaké inovované formulácie. Konštatoval, že celé odvolanie žalobcu mu vyznieva tak, ako keby si žalobca od súdu nárokoval, aby súd ochraňoval hospodárske záujmy na jeho strane, avšak v spotrebiteľských veciach ide podľa článku 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ o podporu záujmov spotrebiteľov, o zaistenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov a hospodárskych záujmov spotrebiteľov. V ďalšom poukázal na rozhodnutia iných súdov v otázke náhrady trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi a z niektorých (KS Banská Bystrica 13Co, KS Trenčín 17Co, KS Košice 9Co a KS Prešov 1Co) osobitne citoval na podporu svojej argumentácie častí odôvodnení týchto rozhodnutí. Napokon zdôraznil, že podstatu správnosti výroku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania vidí v tom, že žalobca zoberal žalobu späť, preto zavinil zastavenie konania a mal by znášať náhradu jeho trov. Navrhol z týchto dôvodov potvrdiť napadnuté uznesenie ako vecne správne a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania za toto vyjadrenie k odvolaniu spolu s režijným paušálom a DPH vo výške 63,92 €.

Odvolací súd prejednal odvolania bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že nie sú podmienky na potvrdenie uznesenia (§ 219 O.s.p.) ani na jeho zmenu (§ 220 O.s.p.), lebo postupom súdu prvého stupňa bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, preto uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi realizáciu procesných práv priznaných mu procesnými predpismi za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza, ale aj rozhodnutím samým. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie, ktoré je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia. V súlade s cit. ustanoveniami O.s.p. je povinnosťou súdu v rozhodnutí uviesť dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je založené, tak po skutkovej, ako i právnej stránke veci. Z odôvodnenia rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, ktoré musia byť v súlade so skutkovými zisteniami. Odôvodnenie musí byť úplné v tom zmysle, že sa vysporiada so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami súvisiacimi s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Ak sa súd nedostatočným (neúplným) spôsobom vysporiada s argumentáciou účastníka týkajúcou sa skutkovej a právnej stránky rozhodovanej veci, takým postupom vo svojich dôsledkoch odníma účastníkovi právo konať pred súdom a porušuje jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zák. č. 23/1991 Zb.) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, lebo v takom prípade účastník objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, príp. postupu súdu, a teda ani sa kvalifikovane rozhodnúť, ktorým odvolacím dôvodom má odvolanie odôvodniť, aby bol v odvolacom konaní úspešný.

Z platnej právnej úpravy vyplýva, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania, súd - pokiaľ náhradu trov priznáva niektorému účastníkovi - posudzuje vždy účelnosť vynaložených trov. Náhradu trov priznáva len vtedy, ak trovy boli potrebné na uplatňovanie alebo bránenie práva účastníka. V odôvodnení takého rozhodnutia je potom súd povinný podať síce stručný, ale zrozumiteľný výklad v čom v konkrétnom prípade spočíva účelnosť priznaných trov. Ak náhrada trov spočíva v trovách právneho zastúpenia, musí byť z odôvodnenia zrejmá úvaha účelnosti úkonov poskytnutej právnej služby. Účelnosť trov sa stotožňuje s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov .

V posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia o priznaní náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi obsahuje iba to, že „vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 285,22 € určených podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. a ďalej špecifikácia týchto trov . Je tak zrejmé, že tu absentuje úvaha súdu o účelnosti náhrady trov priznanej vedľajšiemu účastníkovi. Rozhodnutie je z tohto hľadiska nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Ak je rozhodnutie nepreskúmateľné, prichádza do úvahy iba jeho zrušenie, lebo neúplné alebo nezrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia neumožňuje odvolaciemu súdu preskúmať v dôsledku podaného opravného prostriedku jeho vecnú správnosť.

Z uvedených dôvodov napadnuté uznesenie muselo byť zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania vo vzťahu žalobca a vedľajší účastník, pričom v odôvodnení sa vyporiada aj s návrhom žalobcu na rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 O.s.p.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.